

Lindorffanalysen

3. UTGAVE 2013

LINDORFF

Lindorffanalysen er utviklet av Lindorff AS
i samarbeid med Bisnode AS.

Innhold: Stig Inge Eikemo
Nils Staib
Øyvind Rød
Kjetil Knudsen
Vigdis Nybø
Hanne Werner Nilsson

Design: Markus Design AS

Trykk: Idé AS

	Leder	3
	Nøkkeltall	4

	KVARTALET'S TEMA	
	Kvartalets tema	6
	Gjeldsordning	8
	Internasjonal	10

	PERSON	
	Inkassosaker	12
	Betalingsmoral	13
	Næringsdrivende	14

	AKSJESELSKAP	
	Kredittverdighet	16
	Inkassosaker	17
	Betalingsanmerkninger	18
	Konkurser og tvangsavviklinger	19
	Bransjeanalyse	20
	Betalingsmoral	22

LEDER:

HØSTEN HAR KOMMET

Økende mislighold gjør at høstfargene blir stadig mer fremtredende i Lindorffanalysen. Stadig flere personer og foretak har det siste året beveget seg inn i mindre kredittverdige kategorier som gult og rødt.

Utfordringene er i ferd med å skalere i kreditt-Norge, men samtidig er det også en del positive tegn.

Norske foretak har over tid hatt en kraftig vekst i mislighold og betalingsanmerkninger. Resultatet har vært en markant økning i konkursene de siste kvartalene, da spesielt for mindre og mellomstore bedrifter. Samtidig er det viktig å understreke at konkursnivået nå ligger høyere enn forventet, og vi regner ikke med at konkursveksten vil bli like kraftig fremover.

I Lindorffanalysen ser vi nærmere på noen av de områdene vi er bekymret for, og det gjelder særlig mindre aksjeselskaper. Nye kapitalkrav for bankene vil kunne få en negativ sideeffekt på mindre aksjeselskaper med svak likviditet, fordi det kan bli vanskeligere

for disse å få kreditt. Fremover blir det derfor viktig å se på selskapenes likviditet når man skal kredittvurdere nye kunder. Samtidig er det viktig å følge med på de eksisterende kundenes likviditet, da de fremtidige problemkundene allerede kan være på kundelisten.

Selv om misligholdsutviklingen er negativ, tror vi ikke på en veldig kraftig vekst fremover. Hovedgrunnen til dette er at renten ser ut til å forbli lav en god stund ennå. Veksten i detaljhandelen har dessuten vært svært sterk de siste kvartalene, etter et litt flatt andre halvår i 2012.

Misligholdet i norske husholdninger øker igjen, men veksttakten er fortsatt relativt moderat. Det skyldes at renten er lav og arbeidsmarkedet godt, noe vi håper ikke endrer seg. Vi

kommer allikevel til å følge utviklingen tett fremover. En god pulsmåler på kredittmarkedet er utviklingen i mislighold på forbrukslån, bilfinans og kredittkort. Her ser vi at nivået nå er på det høyeste siden finanskrisen, og drøye 20 prosent høyere enn det vi har sett de siste årene. Dette er en tidlig indikator på at misligholdet blant norske husholdninger vil stige fremover.

Totalt sett er det mye som tyder på at tapene vil øke fremover, og vi anbefaler derfor at våre kunder øker fokuset på å redusere risikoen i kundeporteføljen.

Anette Willumsen

Administrerende direktør
Lindorff AS

TRENDER/NØKKELTALL

PRIVATPERSONER

ANTALL INKASSOSAKER HAR
SISTE KVARTAL ØKT MED:

9,2 %

Den gjennomsnittlige utestående saldoen har de siste 12 måneder økt med 1,9 %. Dette er en fortsettelse av trenden vi så i forrige kvartal.

NÆRINGSDRIVENDE

ANTALL INKASSOSAKER HAR
SISTE KVARTAL ØKT MED:

9,0 %

De siste 12 måneder har det vært en økning i antall inkassosaker på 1,1 %, men begge de siste kvartalene har vi sett en betydelig økning. Gjennomsnittlig utestående saldo holder seg stabil, med en nedgang på 0,7 % siste kvartal.

AKSJESELSKAPER

ANTALL KONKURSER HAR SISTE
KVARTAL ØKT MED:

29 %

Økningen er kraftig, og fortsetter trenden fra forrige kvartal. De siste 12 måneder har antall konkurser og tvangsavviklinger økt med 32,5 %. Antall AS med betalingsanmerkninger har økt med 7,9 % siste kvartal.

Kvartalets tema

Kvartalets tema	6
Gjeldsordning	8
Internasjonal	10

KVARTALET'S TEMA, PERSON:

MISLIGHOLDET ØKER

Norske privathusholdninger misligholder stadig mer. Det siste året har antallet inkassosaker økt med rundt 6 prosent, mens misligholdt beløp har økt med hele 11 prosent.

De siste årene har vi sett en kraftig vekst i mislighold blant eldre, og oftest i kombinasjon med høy inntekt. Disse gruppene har også i 2013 fått flere inkassosaker, men det har vært en nedgang i forfalt beløp.

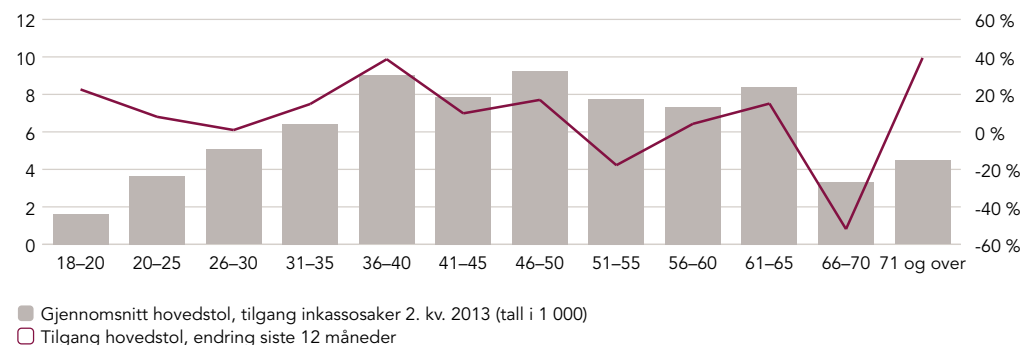
Mer alvorlig er det at vi de siste 12 månedene har sett en 20 prosents økning i misligholdt beløp for aldersgruppen 30–50 år. Dette er aldersgruppene som står for mest mislighold. De yngre misligholder også mer, med en økning på 5 prosent så langt i år mot samme periode i fjor.

Gjennomsnittlig inkassobeløp er aller høyest i alderskategorien 35–50 år, med rundt 9 000 kroner i gjennomsnittlig beløp mot litt over 6 000 kroner som er gjennomsnittet for befolkningen. Gjennomsnittlig

inkassobeløp øker med inntektsgruppene, og vi ser også at gjennomsnittlig inkassobeløp øker mer enn prisstigningen og lønnsveksten.

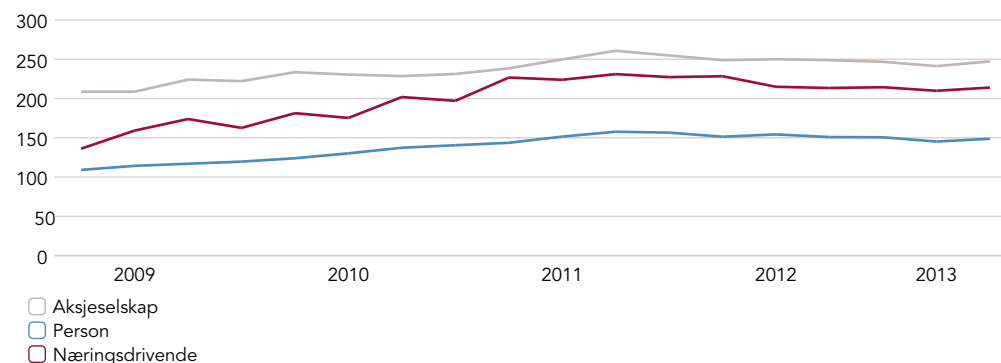
Kvinner øker som tidligere misligholdet raskere enn menn, henholdsvis med 23 og 5 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Vi ser dessuten en nedgang i misligholdet fra Hordaland og nordover, mens vi for de tre nordligste fylkene har økning. For Østlandet er bildet svært blandet, mens i Oslo-området har det vært en flat utvikling sammenlignet med samme periode i fjor.

HOVEDSTOL
(Fordelt på alder)

KILDE: LINDORFF

GJENNOMSNIITTSBELØP ANMERKET
(Beløp i 1 000)

KILDE: LINDORFF

KVARTALET'S TEMA, FORETAK:

AKSJESELSKAPENE MISLIGHOLDER STADIG MER

Norske aksjeselskaper misligholder stadig mer, men det er store forskjeller mellom regionene. Vi ser også at de små og mellomstore selskapene misligholder mest.

For foretakene ser vi en helt annen geografisk utvikling enn for personer. Både Oslo-regionen og Finnmark opplever en markant vekst i mislighold sammenlignet med samme periode i fjor. Utviklingen er som ventet bra i vest, med unntak av Sogn og Fjordane. Her øker misligholdt beløp markant, om enn fra et lavt nivå.

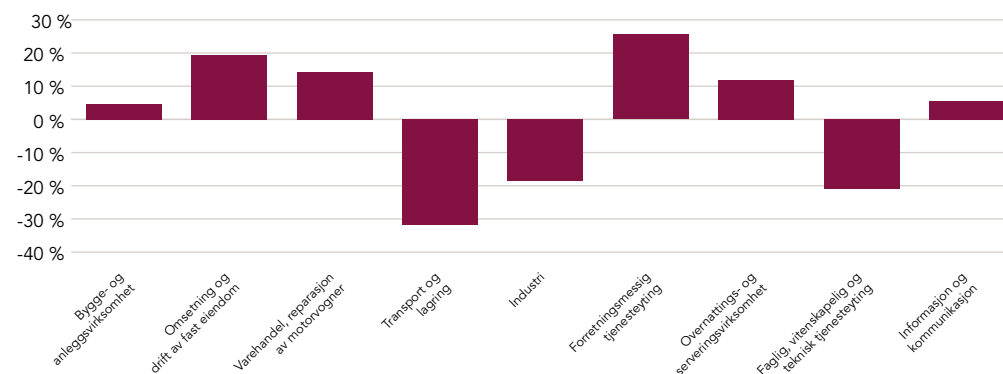
Misligholdt beløp for aksjeselskaper har vokst med 6,1 prosent på landsbasis det siste året, samtidig som nytt mislighold har økt med 37 prosent sammenlignet med andre kvartal i fjor. Det betyr at tapene allerede har økt, og sannsynligvis vil øke videre fremover. Fra tidligere ser vi en tydelig sammenheng mellom en økning i tap og en økning i betalingsanmerkninger, som i sin tur bidrar til en økning i konkursene.

Vi har sett en tydelig vekst i konkurser så langt i år. På basis av utviklingen innen mislighold forventer vi en fortsatt økning i konkursene, men mer moderat enn den vi har sett så langt i år.

Hovedbildet viser at de store aksjeselskapene har hatt en nokså flat utvikling i antall konkurser, mens det blant små aksjeselskaper (under 10 millioner kroner i omsetning) har vært en kraftig vekst.

BRANSJEFORDELING

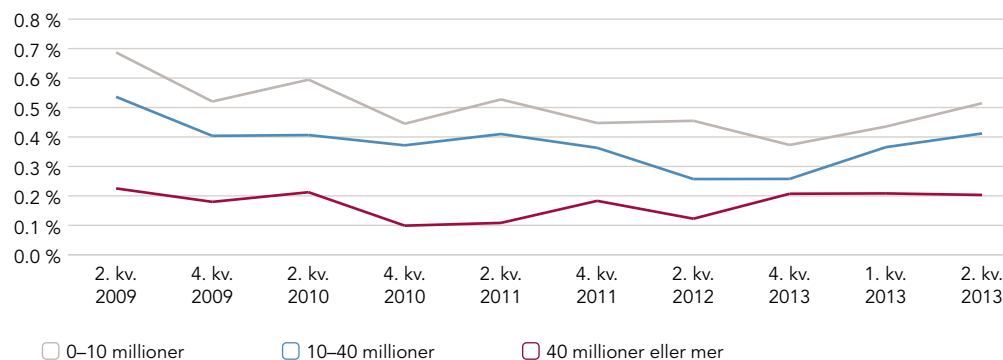
(Utestående saldo ved utgang av perioden – endring siste 12 måneder)

KILDE: LINDORFF

KONKURSANDEL

(Fordelt på omsetning)

KILDE: LINDORFF

GJELDSORDNING:

ENDRING AV GJELDSORDNINGS- OG DEKNINGSLOVEN

For tiden er et forslag om endring av gjeldsordning- og dekningsloven til behandling i Stortinget. Hvis lovforslaget blir vedtatt, vil det påvirke kreditorene på flere måter.

De viktigste endringene som er foreslått gjelder standardisert livsoppholdssats for gjeldsordning og utlegg, gjeldsordning for skyldnere bosatt utenfor Norge og sentralisering av politiets saksbehandling.

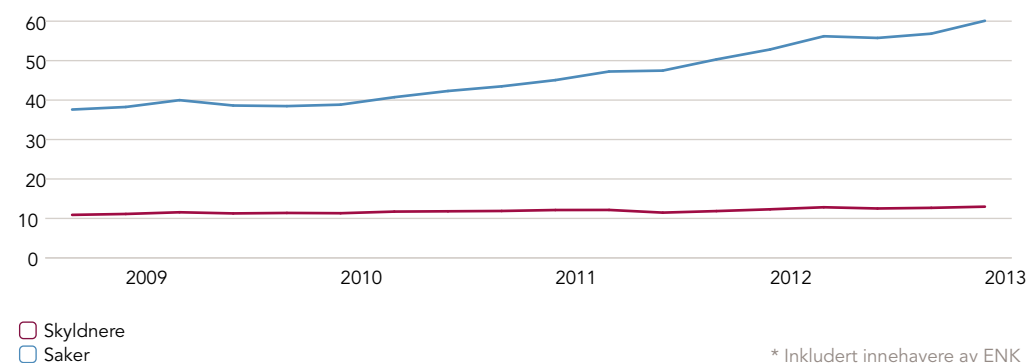
STANDARDISERING AV LIVSOPPHOLDSSATSENE

For høye livsoppholdssatser har vært et stridstema i mange år. Regjeringen foreslår nå å gjøre satsen for gjeldsordning og utleggstrekk like, og sette disse på nivå med den langt lavere bidragsevnesatsen (se tabell). Kreditorene må være klar over at dette medfører mindre rom for trekk i utleggssaker enn tidligere i flere politidistrikt. Konsekvensen er langt større for utleggssakene enn det beskjedne antall stadfestede gjeldsordninger.

SKYLDNERE BOSATT UTENFOR NORGE

Regjeringen foreslår at norske namsmyndigheter i noen tilfeller skal kunne behandle søknad om gjeldsforhandling fra skyldnere som er bosatt i utlandet. Da må visse særvilkår oppfylles, og saken må være tilstrekkelig opplyst. Forslaget er ment å hjelpe utenlandsboende nordmenn med tilknytning til Norge og norske kreditorer. Dette vil også omfatte utlendinger som har pådratt seg gjeld til norske kreditorer etter lengre tids opphold i landet. Kreditorene må være oppmerksom på utfordringene som namsmannen vil ha med å få oversikt over eventuell inntekt, formue og gjeld som skyldneren har i landet han bor i.

GJELDSORDNINGER*
(Antall i 1 000)

KILDE: LINDORFF

SENTRALISERT SAKSBEHANDLING

Regjeringen foreslår å sentralisere saksbehandling av gjeldsordningssaker til utpekte "gjeldsordningsnamsmenn". Antallet politidistrikt som skal behandle gjeldsordningssaker foreslås redusert, og det skal fastslås i forskrift hvilke politidistrikt det skal være. Dette vil etter vårt syn øke rettssikkerheten, redusere saksbehandlingstiden og heve kompetansenivået på fagfeltet i politiet.

Det er også gjort endringer i behandlingen av skatte- og avgiftskrav samt reglene for låneopptak i gjeldsforhandlingsperioden. I tillegg har det kommet noen presiseringer som gjelder kravet til egenforsøk, behandlingen av straffebøter ved gjeldsordning og gjeldsordning for straffedømte.

Regjeringen valgte å ikke gå videre med forslag om endring av gjeldsordningens lengde, alternative oppgjørformer, etterperioden, næringsgjeld og gjensidig anerkjennelse av gjeldsordninger i Norden.

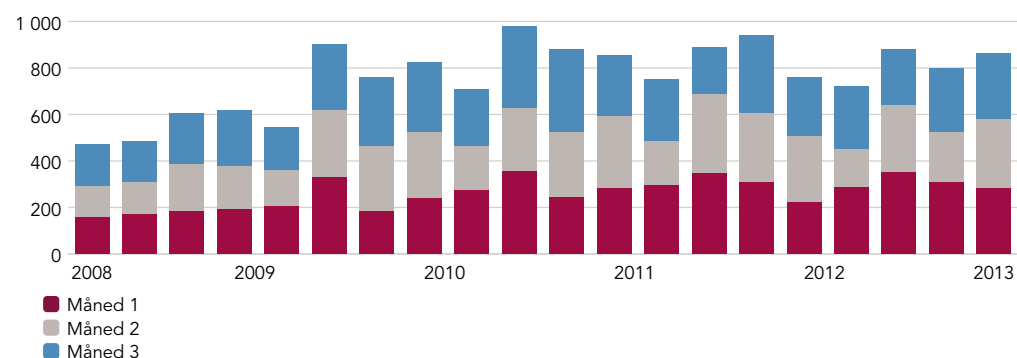
GJENSTAND FOR DISKUSJON I FLERE ÅR

Gjeldsordnings- og dekningsloven har vært gjenstand for diskusjon i mange år. Allerede i 2005 anbefalte Stortinget å lage klarere retningslinjer for gjeldsordningssaker, og i 2007 påbegynte Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet en gjennomgang av gjeldsordningsloven. Gjennom årene har loven vært gjenstand for kritikk fra Riksrevisjonen, og det er også publisert flere SIFO-rapporter og avhandlinger om virkninger av gjeldsordning. Lovforslaget som nå ligger til behandling baserer seg på høringsrunder både fra 2008 og 2012. Om loven blir vedtatt av Stortinget, vil vi komme med flere detaljer, og eventuelle revideringer.

REGJERINGENS FORSLAG TIL LIVSOPPHOLD PER MÅNED:

Enslig	7 427,-
Par	12 576,-
Par enkeltvis	6 288,-

ÅPNET OFFENTLIGE GJELDSFORHANDLINGER (Antall)

KILDE: LINDORFF

INTERNASJONAL:

ØKT LØSNINGSGRAD I ØST-EUROPA

Løsningsgraden på saker mot skyldnere utenfor Norge øker med 0,3 prosent til 67,5 prosent fra juli 2011 til juli 2013.

Samtidig ser vi at finanskrisen fortsatt påvirker Lindorff International sine løsningsgrader i enkelte land. I disse landene ser vi en negativ økonomisk spiral som følge av massive kutt i offentlig sektor, svak utvikling i bruttonasjonalprodukt, økt skattenivå og høy arbeidsledighet. Dette påvirker naturlig nok løsningsgradene negativt i disse landene.

KREVENDE I MELLOM- OG SØR-EUROPA

Malta har hatt en positiv utvikling det siste året, men løsningsgraden har gått ned fra 80 prosent til kun 60,9 prosent de siste to årene. Det er også verdt å merke seg Østerrike som går ned 7,8 prosent til 81,5 prosent i løsningsgrad, og Brasil som går ned 5,5 prosent til 64,2 prosent i løsningsgrad. Latvia, Spania, USA, Belgia, Nederland og Storbritannia har også en negativ utvikling på mellom 3,6 prosent og 1,7 prosent.

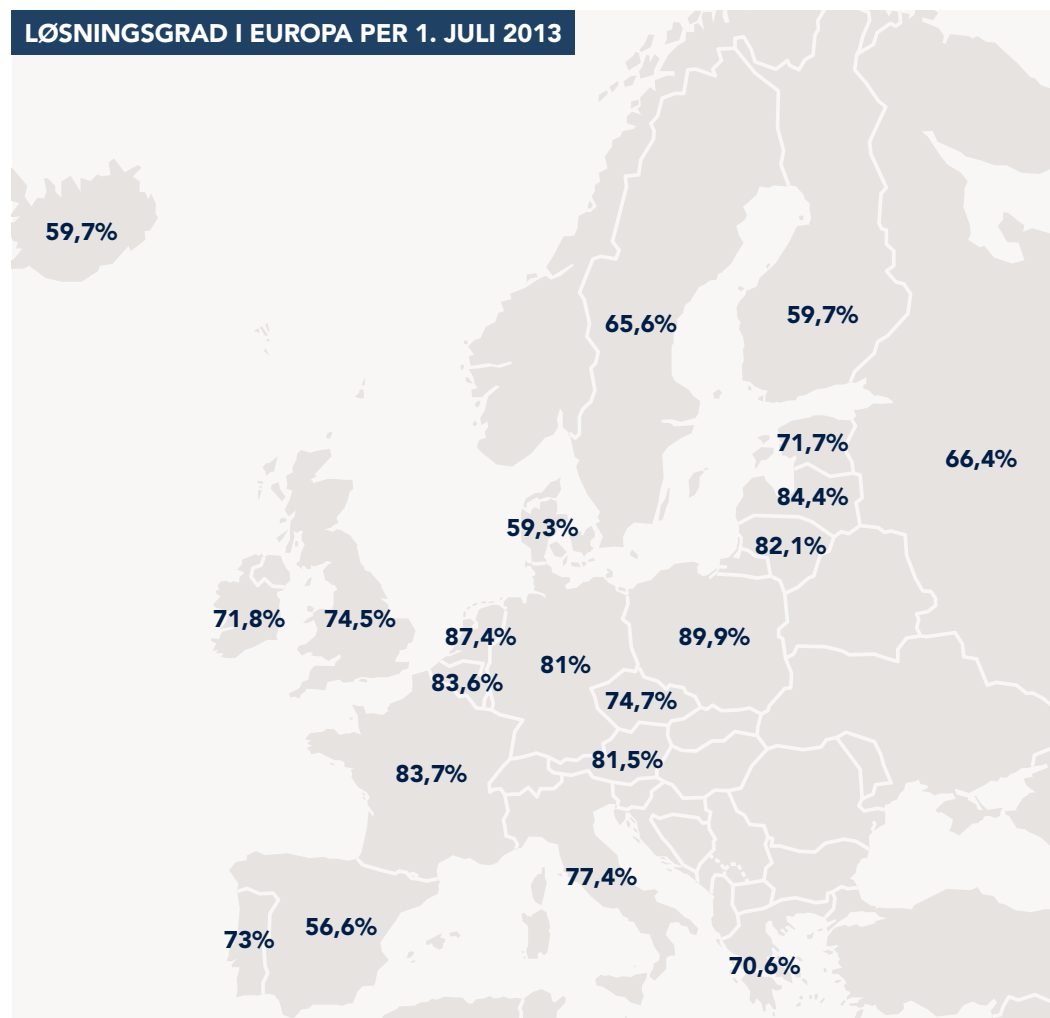
ØST-EUROPA ØKER TOTAL LØSNINGSGRAD

Nord-Øst Europa utmerker seg med en sterk positiv utvikling. Russland fortsetter den positive trenden, med en økning i løsningsgraden på hele 15,8 prosent til 66,4 prosent de siste to år. Litauen øker med 12,5 prosent, mens Tsjekkia nå ligger på 74,7 prosent. Andre land som har en god utvikling i Øst, er Estland og Polen.

FORTSATT GOD TREND I BEDRIFTSKRAV

Rene bedriftskrav som Lindorff International håndterer for norske bedrifter mot bedrifter utenfor Norge viser nå 87,3 prosent løsning mot 87 prosent for ett år siden. Dette er veldig gledelig, og dokumenterer at det jobbes godt med sakene både i Lindorff og ute hos våre agenter i nesten 200 land.

LØSNINGSGRAD I EUROPA PER 1. JULI 2013

Person

Inkassosaker	12
Betalingsmoral	13
Næringsdrivende	14

INKASSOSAKER:**FORTSATT ØKNING I INKASSOSAKER**

Stadig flere sliter med å betale regningene sine. Antallet nye inkassosaker har økt til 9,2 prosent siste kvartal. Det er en økning på 6,3 prosent sett mot samme kvartal i fjor.

Ved utgangen av årets andre kvartal har over 200 000 personer en aktiv sak hos Lindorff. Dette er 1,4 prosent flere enn forrige kvartal, og 3 prosent flere enn for ett år siden. Det utestående beløpet har økt med 1,9 prosent på ett år.

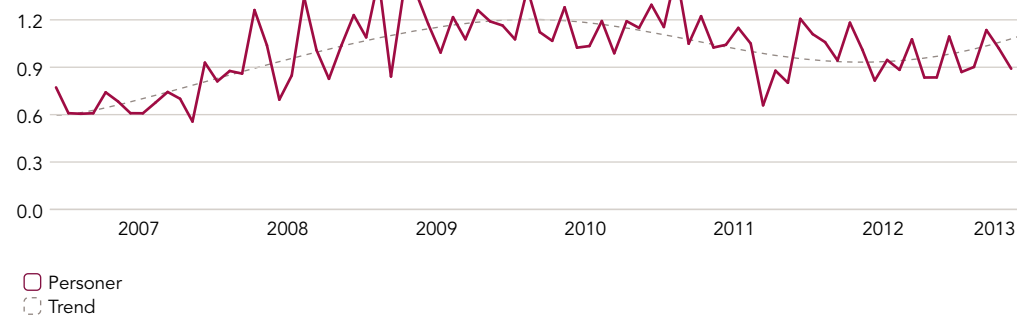
BILFINANS OG KREDITTKORT ØKER MEST

Det er spesielt innenfor bilfinansiering og kredittkort vi ser den største økningen. Dette er et faresignal, for økning innen bil og kredittkort er ofte tidlige indikatorer for hva vi kan vente i andre segmenter. I andre kvartal ble det registrert 5 832 bilsaker til inkasso. Det er et nivå som er høyere enn under finanskrisen.

BEST I VEST

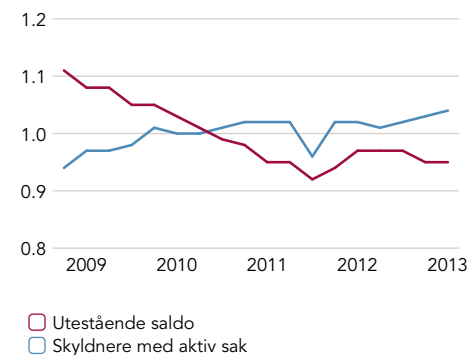
Utviklingen er best i offshorefylkene Rogaland og Hordaland samt Nordland. Disse fylkene har hatt fall i antall inkassosaker det siste året. Agderfylkene og Oslo har en kraftigst vekst, og for Oslo gjelder det spesielt bydelene indre Oslo og søndre Nordstrand.

UTVIKLING INKASSOSKYLDNERE
(Antall – indekserte tall)

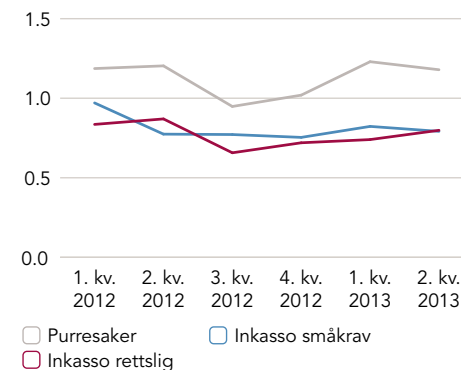
KILDE: LINDORFF

UTVIKLING I MISLIGHOLD
(Indekserte tall)

KILDE: LINDORFF

ANTALL INKASSOSAKER
(Personer og næringsdrivende – indekserte tall)

KILDE: LINDORFF

BETALINGSMORAL:

SLITER MEST I NORD OG ØST

Finnmark, Østfold og Hedmark har høyest andel innbyggere med mislighold.

Totalt 8,4, 7,5 og 7,1 prosent av innbyggerne i Finnmark, Østfold og Hedmark er registrert med betalingsanmerkning. Til sammenligning er 5,6 prosent av Norges befolkning registrert med betalingsanmerkning.

HØYEST SNITTBELØP I AKERSHUS

Akershus, Buskerud og Hordaland har Norges høyeste snittbeløp på betalingsanmerkninger, og ligger godt over landsgjennomsnittet på 139 670 kroner. I Akershus skylder en person med betalingsanmerkning i snitt 163 921 kroner. Dette er en økning fra 160 758 forrige kvartal, og er 17 prosent over snittet for Norge. Tilsvarende tall for Buskerud og Hordaland er henholdsvis 150 010 kroner og 152 400 kroner. Nordland og Vest-Agder kommer best ut. Her skylder en person med

betalingsanmerkning henholdsvis 113 308 kroner og 111 109 kroner.

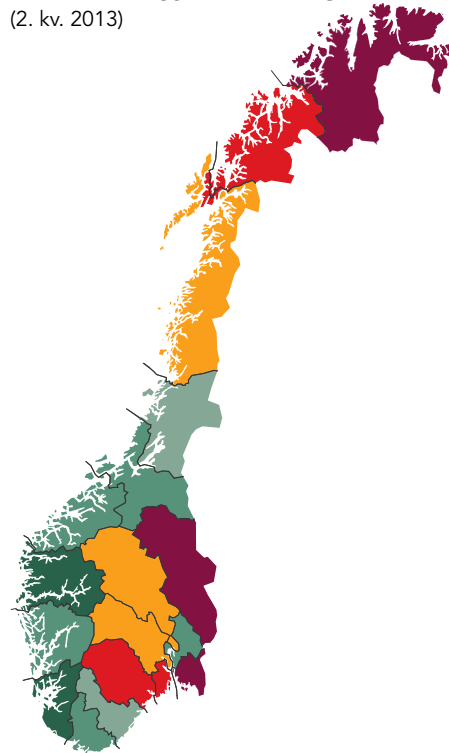
MINST MISLIGHOLD PÅ VESTLANDET

Statistikken viser at vestlendinger fortsatt er Norges beste betalere. Møre og Romsdal, Rogaland og Sogn og Fjordane er fylkene med lavest mislighold. Her er henholdsvis 4,9, 4,3 og 3,6 prosent av fylkets innbyggere registrert med betalingsanmerkning.

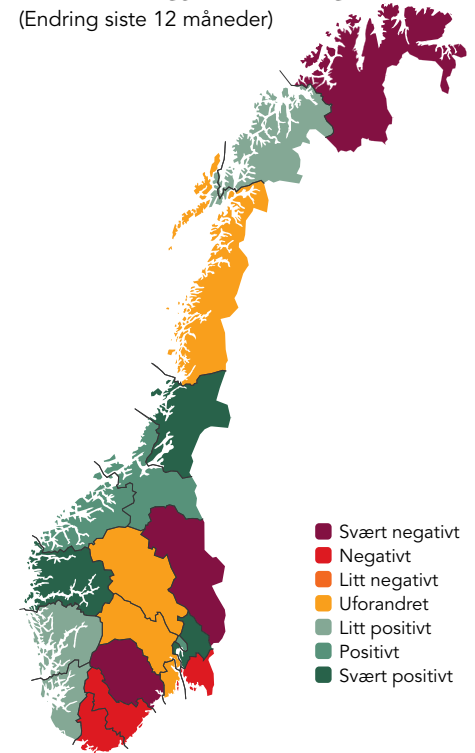
STØRST BEDRING I TRØNDELAG

Ser vi på utviklingen de siste tolv månedene, så har Trøndelagsfylkene sammen med Akershus den minst negative utviklingen. Telemark, Østfold, og Finnmark er de fylkene med størst vekst i andel personer med betalingsanmerkning.

ANDEL PERSONER MED BETALINGSANMERKNING
(2. kv. 2013)

UTVIKLING PERSONER MED BETALINGSANMERKNING
(Endring siste 12 måneder)

- Svært negativt
- Negativt
- Litt negativt
- Uforandret
- Litt positivt
- Positivt
- Svært positivt

Norgeskartet viser kredittverdigheten til personer og utvikling fordelt på fylke. Kartet til venstre viser en rangering basert på andel personer med betalingsanmerkning per fylke og kartet til høyre viser endring i antall personer med betalingsanmerkning i forhold til samme kvartal i fjor.

NÆRINGSDRIVENDE:

ØKT MISLIGHOLD BLANT NÆRINGSDRIVENDE

Økningen i mislighold fortsetter. I andre kvartal økte både antall inkassosaker og skyldnere med 9 prosent sett mot utgangen av fjoråret.

Flere næringsdrivende misligholder, men beløpene blir lavere. Totalt forfalt beløp økte med 1,5 prosent fra forrige kvartal. I forhold til samme kvartal i fjor har antall inkassosaker økt med 1,1 prosent, mens antallet skyldnere har økt med 1,7 prosent. Totalt forfalt beløp har i perioden økt med 2,3 prosent.

DE YNGRE ER BEST

I likhet med for privatpersoner er det den yngre aldersgruppen næringsdrivende som har den mest positive utviklingen. Den eldre aldersgruppen, og spesielt de over 60 år, har den minst positive utviklingen. Næringsdrivende med høye inntekter har en mer negativ utvikling enn de med lavere inntekter.

BETALINGSMORALEN STIGER

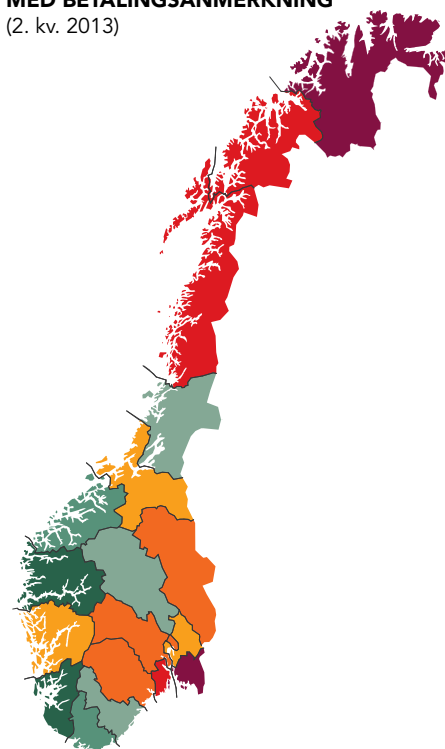
Mot slutten av andre kvartal er 9,7 prosent av næringsdrivende registrert med betalingsanmerkning. Det er en

nedgang på 0,2 prosent fra forrige kvartal. Til sammenligning er 5,6 prosent av Norges befolkning registrert med betalingsanmerkning. Totalt utestående beløp har steget med 220 millioner kroner de siste tolv månedene. Gjennomsnittlig anmerket beløp for en næringsdrivende med anmerkning er på 247 000 kroner, mens tilsvarende beløp for alle nordmenn er 148 000 kroner.

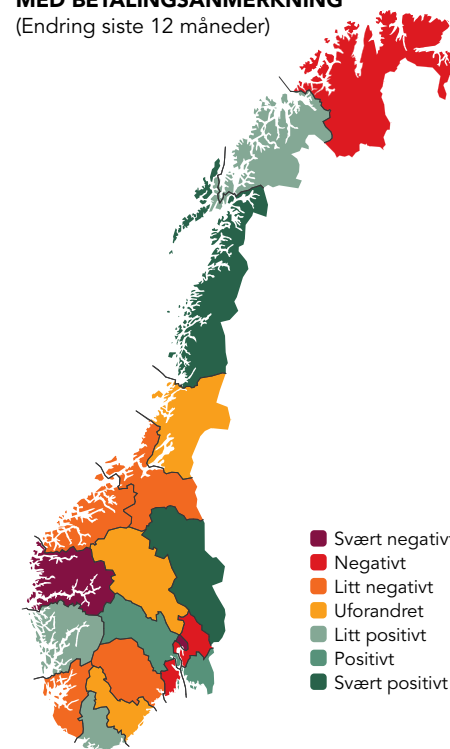
BEST I VEST

I likhet med tallene for privatpersoner er det de nordligste fylkene sammen med Østfold og Vestfold som har høyest andel næringsdrivende med betalingsanmerkning, mens Sogn- og Fjordane og Rogaland kommer best ut. Siste tolv måneder er det Vestfold og Oppland som har den beste utviklingen, mens Østfold og Finnmark har den mest negative utviklingen.

**ANDEL NÆRINGSDRIVENDE
MED BETALINGSANMERKNING**
(2. kv. 2013)

**UTVIKLING NÆRINGSDRIVENDE
MED BETALINGSANMERKNING**
(Endring siste 12 måneder)

- Svært negativt
- Negativt
- Litt negativt
- Uforandret
- Litt positivt
- Positivt
- Svært positivt

Norgeskartet viser kredittverdigheten til norske næringsdrivende og utvikling fordelt på fylke. Kartet til venstre viser en rangering basert på andel aksjeselskaper med betalingsanmerkning per fylke og kartet til høyre viser endring i antall aksjeselskaper med betalingsanmerkning i forhold til samme kvartal i fjor.

Aksjeselskap

Kredittverdighet	16
------------------	----

Inkassosaker	17
--------------	----

Betalingsanmerkninger	18
-----------------------	----

Konkurser og tvangsavviklinger	19
--------------------------------	----

Bransjeanalyse	20
----------------	----

Betalingsmoral	22
----------------	----

KREDITTVERDIGHET:

TØFFERE FOR SMÅ SELSKAPER

Konkursantallet fortsetter å øke i årets andre kvartal og andelen aksjeselskap med ny betalingsanmerkning når en ny topp. Norges dårligst stilte aksjeselskaper ser ut til å slite med bankenes innstramming av kreditt.

Antallet konkurser økte med 29 prosent mot forrige kvartal, og totalt gikk 0,46 prosent konkurs i andre kvartal. Det ble også registrert betalingsanmerkning på en større andel aksjeselskaper enn i noe kvartal de siste fem årene. Veksten i mislighold er imidlertid størst blant de store selskapene, og blant disse kan anmerkninger i mindre grad tolkes i negativ retning.

NORSKE AS ER FORTSATT KREDITTVERDIG

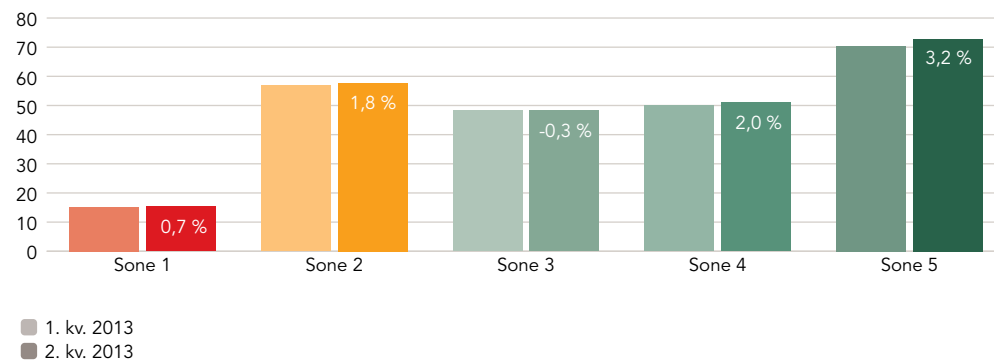
Andelen kredittverdige selskap øker fra 70,1 prosent til 70,2 prosent. Det viser at utfordringene i norsk økonomi fortsatt i stor grad påvirker en mindre gruppe. Antallet ikke-kredittverdige selskaper økte med 0,7 prosent i perioden. Kredittrisikoen blant norske aksjeselskaper er dermed fortsatt lav og stabil, helt i tråd med den makroøkonomiske utviklingen i landet.

OVERRASKELSENE UTEBLIR

Norges Bank valgte nylig å holde styringsrenten på 1,5 prosent. Årsaken er fortsatt lave renter i utlandet, lav prisvekst i Norge og noe lavere vekstutsikter i både norsk og internasjonal økonomi. Veksten i fremvoksende økonomier er fortsatt høy, og det kan være et første tegn på et økende rentenivå.

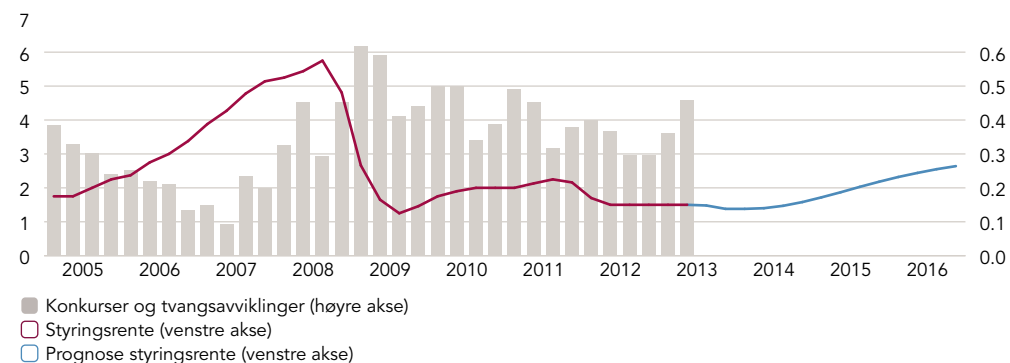
Siden de store overraskelsene uteblir, vil sannsynligvis styringsrenten holde seg lav videre i 2013. For å gjøre bankene bedre rustet mot fremtidige tap, er kapitalkravene økt. Dette fører til økte renter og demping av kredittveksten. Resultatet kan bli økt mislighold og tap blant selskap med svak kortsiktig likviditet som er avhengig av tilgjengelig kreditt.

FORETAKSSCORE
(Antall i 1 000)

KILDE: BISNODE

RENTE OG KONKURSUTVIKLING
(Tall i prosent)

KILDE: BISNODE

INKASSOSAKER:

INKASSOBELØPENE ØKER

Totalt forfalt beløp på nye saker er markant høyere i andre kvartal enn i første kvartal i år. I tillegg øker antall nye inkassosaker, og det blir stadig flere inkassodebutanter.

Sammenlignet med andre kvartal i fjor øker antall nye skyldnere med 19,8 prosent og veksten i totalt antall skyldnere øker med 11 prosent. Antall nye saker øker med 12,4 prosent sammenlignet med samme kvartal i fjor. En stor økning i totalt forfalt beløp i de nye sakene gjør at utestående saldo ved kvartalslutt er 10,6 prosent høyere enn i slutten av forrige kvartal.

STOR ØKNING I FORFALT BELØP

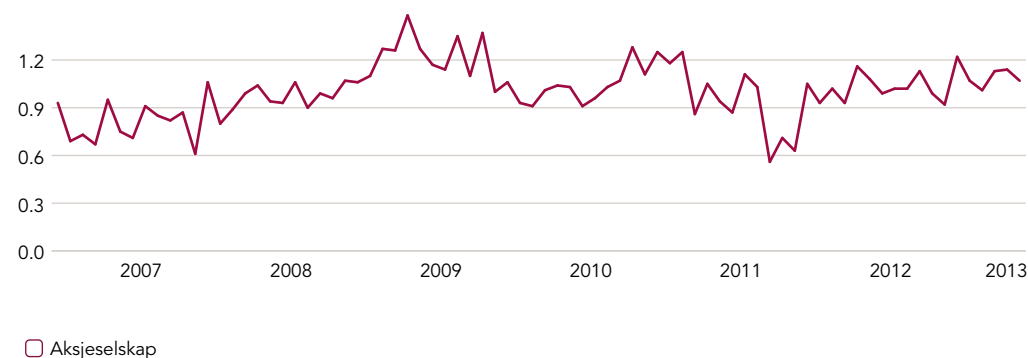
Totalt forfalt beløp registrert i kvartalet øker med hele 37 prosent i forhold til samme kvartal i 2012 og 24 prosent sammenliknet med forrige kvartal. På årsbasis er økningen størst i bransjene bygg, anlegg og varehandel. Den største veksten i misligholdet kommer fra Oslo og Akershus.

Til tross for veksten i siste kvartal er utestående saldo ved kvartalets utgang ikke kritisk høyt i et lengre perspektiv. I andre kvartal 2009 var utestående saldo 41 prosent høyere enn ved utgangen av andre kvartal i år.

FLERE LYSPUNKT

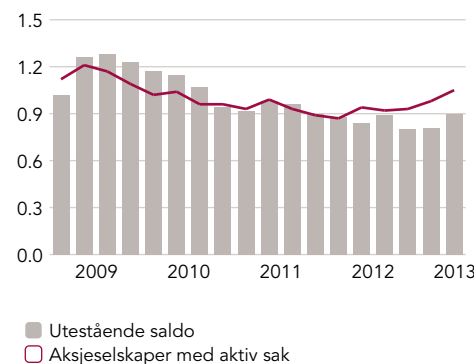
I overnatting og serveringsbransjen går både misligholdet og beløpene som er misligholdt ned på årsbasis med henholdsvis 2 prosent og 19 prosent. Denne positive trenden ser vi blant annet for aksjeselskap i Troms fylke.

UTVIKLING INKASSOSKYLDNERE
(Antall aksjeselskap – indekserte tall)

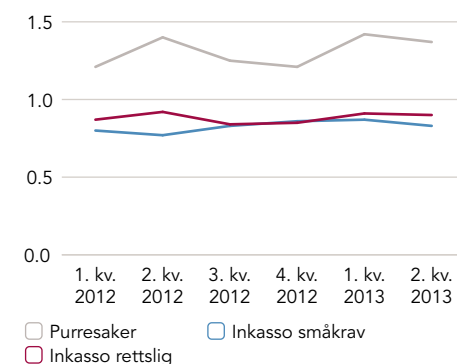
KILDE: LINDORFF

UTVIKLING MISLIGHOLD
(Indekserte tall)

KILDE: LINDORFF

ANTALL INKASSOSAKER
(Foretak ekskl. næringsdrivende – indekserte tall)

KILDE: LINDORFF

BETALINGSANMERKNINGER:

BETALINGSANMERKNINGER NÅR NY TOPP

Misligholdet fortsetter å øke i samme takt som tidligere i år. Andelen selskaper som får betalingsanmerkninger i andre kvartal er den høyeste som er målt de siste fem årene. Stadig flere aksjeselskaper får anmerkninger, og økningen er størst blant de store selskapene.

Hele 25 084 betalingsanmerkninger ble registrert på 11 017 aksjeselskap i andre kvartal. Dette tilsvarer 4,5 prosent av norske aksjeselskap, og er 21 prosent flere enn i samme kvartal i fjor. Misligholdsøkningen er også betydelig i et lengre perspektiv. Antall anmerkninger registrert i første kvartal er 51 prosent høyere enn i samme kvartal i 2010.

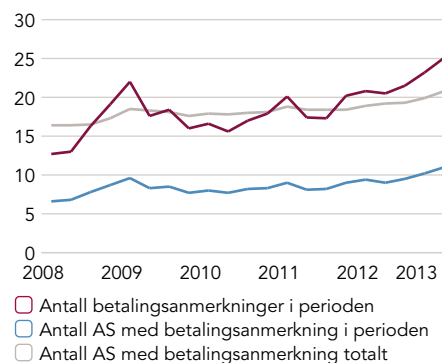
TOTALT UOPPGJORT MISLIGHOLD ØKER

8,4 prosent av alle aksjeselskapene hadde minst én uoppgjort anmerkning ved utgangen av kvartalet. Til sammenlikning er høyeste registrerte andel 8,6 prosent i 2. kvartal 2009. Det totale utestående beløpet har økt med 6 prosent til 4,4 milliarder.

ØKER MEST HOS DE STORE

Forskjellene i størrelsen på mislighold øker mellom de største og minste selskapene. Over dobbelt så mange store selskaper har betalingsanmerkning. Totalt 7 prosent av alle aksjeselskaper har en omsetning på over 40 millioner kroner, og disse står for hele 15 prosent av alle nyregistrerte betalingsanmerkninger. Til sammenlikning har 78 prosent alle aksjeselskap en omsetning under 10 millioner kroner, og 68 prosent av alle anmerkningene i andre kvartal ble registrert blant disse. Mens mellomstore selskap hadde en økning i antall anmerkninger på 8,2 prosent, var økningen blant de store selskapene på 15,3 prosent.

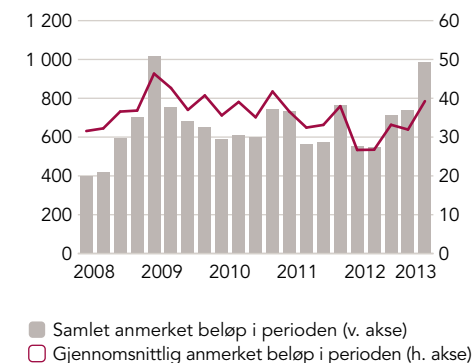
ANMERKNINGER
(Antall i 1 000)

KILDE: BISNODE

ANMERKET BELØP

(Venstre akse: MNOK / Høyre akse: tall i 1 000)

KILDE: BISNODE

I perioden

	2. kv. 2013	2. kv. 2012	2. kv. 2011
Antall AS med betalingsanmerkning	11 017	9 373	8 974
Antall betalingsanmerkninger	25 084	20 759	20 094
Prosent av AS med betalingsanmerkning	4,5 %	4,0 %	4,1 %
Gjennomsnittlig beløp pr, betalingsanmerkning	39 251	26 676	36 537

Totalt

	Juni 2013	Juni 2012	Juni 2011
Antall AS med betalingsanmerkning	20 762	18 934	18 845
Antall betalingsanmerkninger	98 440	89 827	88 317
Gjennomsnittlig beløp pr, betalingsanmerkning	45 120	45 303	47 768

KILDE: BISNODE

KONKURSER OG TVANGSAVVIKLINGER:

KONKURSØKNINGEN FORTSETTER

Antall konkurser blant norske selskap fortsetter å øke. Slik det ser ut nå, vil vi få betydelig flere konkurser i år enn i fjor. Den fallende trenden i konkursantallet vi har hatt siden 2009 er utvilsomt brutt.

I andre kvartal gikk 0,46 prosent av alle aksjeselskap konkurs. Denne andelen er godt over kvartalsgjennomsnittet de siste ti årene. Servicenæringen og industribransjen har den største økningen fra forrige kvartal.

1.133 aksjeselskap gikk konkurs eller ble tvangsavviklet i andre kvartal i år. Dette er en økning på hele 29 prosent sammenliknet med kvartalet før, og 33 prosent flere konkurser enn i samme kvartal i fjor.

FLAT UTVIKLING HOS STØRRE AKSJESELSKAPER

Utviklingen i konkursandelen fordelt på størrelse viser tydelig at det er små og mellomstore selskap som er påvirket av konjunkturen. Selskap med over 40 millioner kroner i omsetning har en konkursandel på kun 0,2 prosent. Siden forrige kvartal øker konkursandelen blant

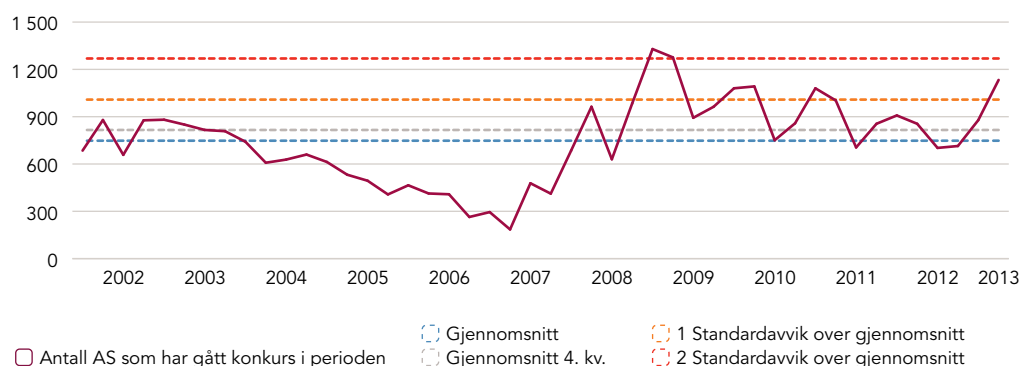
de mellomstore selskapene fra 0,37 til 0,41 prosent. Økningen er størst blant selskap med inntil 10 millioner kroner i omsetning. Her øker konkursandelen fra 0,44 til 0,51 prosent.

ØKNING I BYGG OG ANLEGG OG VAREHANDEL

De fleste bransjene opplever en økning i antall konkurser i andre kvartal, utenom Overnatting og Servering. Transport og Lagring har størst økning i forhold til samme kvartal i fjor på hele 70 prosent. Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting har den største økning siden forrige kvartal på hele 83 prosent. Bygg- og anleggsvirksomhet og Industri har en betydelig økning i konkursantallet, både siden siste kvartal og samme kvartal i fjor. Varehandel er en av få bransjer hvor økningen i konkursantallet ikke er betydelig siden forrige kvartal.

HISTORISK UTVIKLING

(Antall aksjeselskap per måned)

KILDE: BISNODE

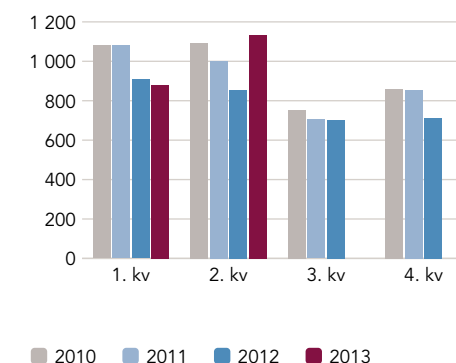
ENDRING I KONKURS SENTRALE BRANSJER

	SISTE 3 MND	SISTE 12 MND
Bygge og anleggsvirksomhet	48 %	58 %
Industri	52 %	35 %
Omsetning og drift av fast eiendom	38 %	33 %
Varehandel, rep, av motorvogn	5 %	26 %
Overnattings og serveringsvirksomhet	-2 %	19 %
Transport og lagring	38 %	70 %
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	83 %	35 %
Jordbruk, skogbruk og fiske	7 %	0 %
AS Norge	29 %	33 %

KILDE: BISNODE

HISTORISK UTVIKLING

(Antall konkurser og tvangsavvikl, per kvartal)

KILDE: BISNODE

BRANSJEANALYSE:

KONKURSØKNING I NESTEN ALLE BRANSJER

Konkursøkningen fortsetter i alle bransjer unntatt Overnatting og Servering. Industrien har doblet konkursantallet siste kvartal, og Transport og Lagring følger like bak.

OVERNATTING OG SERVERING

Overnatting og servering er fortsatt bransjen med høyest andel konkurs og mislighold, men for andre kvartal på rad var det færre selskap som gikk konkurs. 8 prosent flere selskaper i bransjen misligholder, sammenliknet med forrige kvartal. I følge SSB var det kun en liten økning i antall overnattinger på norske hotell og overnattingsbedrifter i juni i år mot juni i fjor, men omsetningen i bransjen økte med 6 prosent.

INDUSTRI

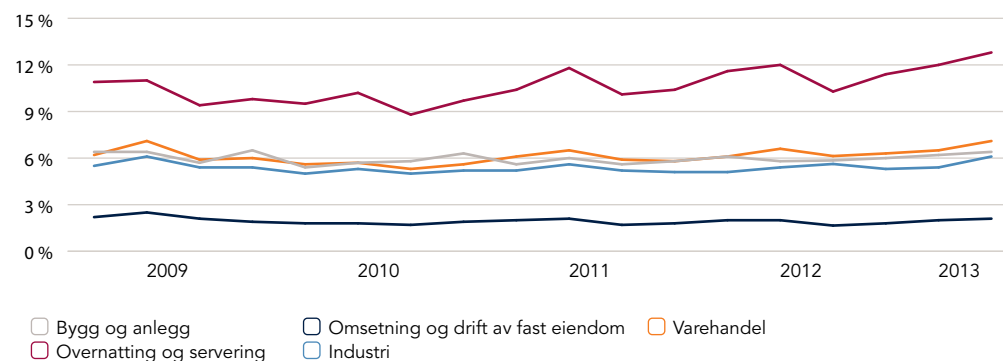
Hele 52 prosent flere selskap gikk konkurs i andre kvartal sammenliknet med første kvartal. Økningen i betalingsanmerkninger var også blant de største med 12 prosent. 0,66 prosent av industriselskapene gikk konkurs i andre kvartal, mens 6,1 prosent fikk en ny betalingsanmerkning.

Det er store geografiske forskjeller i statistikken. I Oppland gikk 1,6 prosent av industriselskapene konkurs i andre kvartal. Gjennomsnittlig konkursandel har ligget på over 1 prosent de siste fire kvartalene. Hedmark og Telemark kommer også dårlig ut. Nord-Trøndelag, Rogaland og Sogn og Fjordane fikk derimot en konkursandel mellom 0 og 0,3 prosent i andre kvartal.

BYGG OG ANLEGG

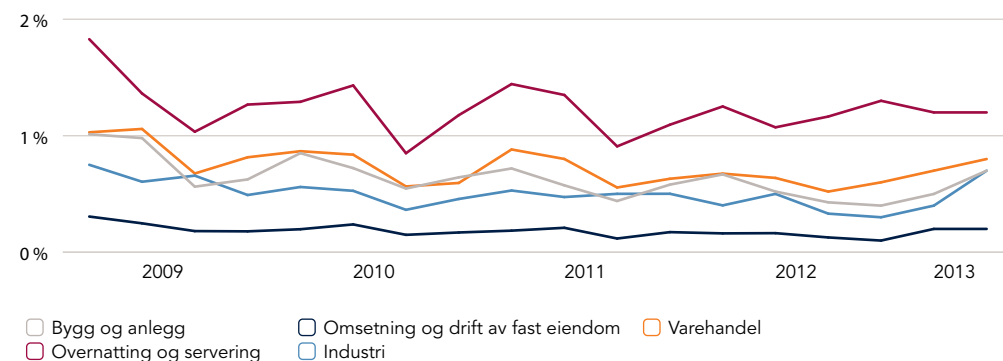
225 selskap gikk konkurs i denne bransjen i andre kvartal. Det er en økning på hele 48 prosent fra forrige kvartal. Misligholdsøkningen i perioden er under gjennomsnittet i Norge, men Bygg og Anlegg er fortsatt en av bransjene som misligholder mest. I andre kvartal fikk 6,4 prosent av industriselskapene betalingsanmerkning, og disse utgjorde 19,1 prosent av alle registrerte anmerkninger i perioden.

ANDEL AKSJESELSKAPER MED BETALINGSANMERKNINGER

KILDE: BISNODE

ANDEL AKSJESELSKAPER SOM HAR GÅTT KONKURS

KILDE: BISNODE

TRANSPORT OG LAGRING

Transport og Lagring en av bransjene med størst økning i mislighold. 70 prosent flere selskaper gikk konkurs i andre kvartal enn på samme tid i fjor. Siden forrige kvartal har konkursene økt med 38 prosent.

VAREHANDEL

Kun Overnatting og Servering slår Varehandel i andel konkurser. Fra første til andre kvartal i år økte konkursandelen i bransjen fra 0,73 til 0,77 prosent. I andre kvartal stod også bransjen for 26,5 prosent av alle registrerte anmerkninger.

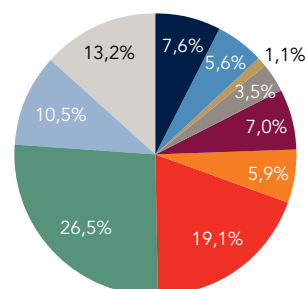
SSBs indeks for husholdningenes varekonsum gir et godt bilde av utfordringene i varehandelen. Siden juni i fjor har konsumet av mat, drikke og tobakk økt med kun 0,8 prosent, mens konsumet for elektrisitet og brensel har sunket med 3,3 prosent. Konsumet for varer som klær og møbler økte med 3,9 prosent. Fjoråret var et godt år for bilsalget, og det bidro til å øke konsumet relatert til bil med 5,9 prosent.

ANDEL AKSJESELSKAPER MED BETALINGSANMERKNINGER

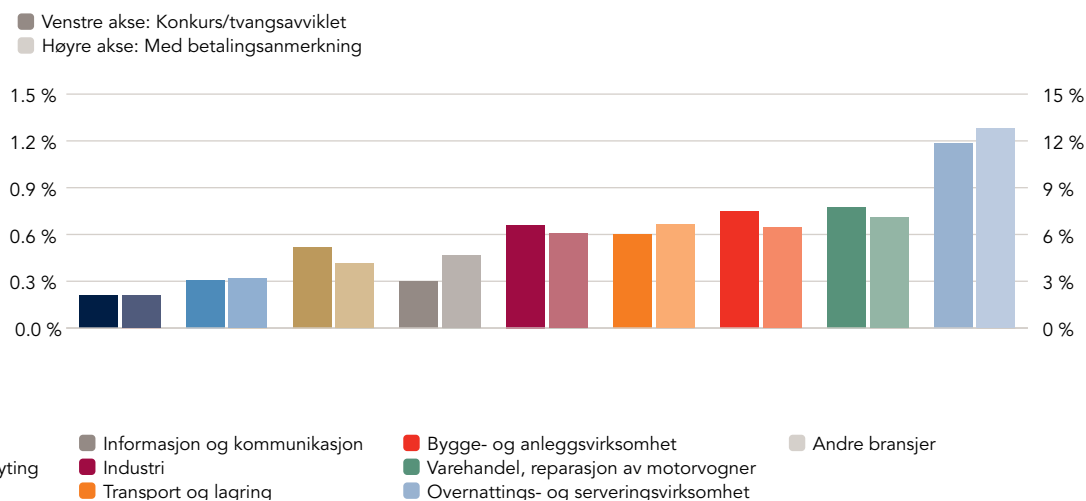
Sentrale bransjer ("Δ %" angir % endring siden...)	2. kv. 2013	Δ% 2. kv. 2012	Δ% 1. kv. 2013	2. kv. 2013	Δ% 2. kv. 2012	Δ% 1. kv. 2013
Varehandel, reparasjon av motorvogn	2 734	13 %	10 %	297	26 %	5 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 936	21 %	5 %	225	58 %	48 %
Omsetning og drift av fast eiendom	1 107	10 %	4 %	112	33 %	38 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	952	15 %	8 %	88	19 %	-2 %
Industri	672	15 %	12 %	73	35 %	52 %
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	805	22 %	6 %	77	35 %	83 %
Transport og lagring	560	29 %	12 %	51	70 %	38 %
Informasjon og kommunikasjon	454	17 %	6 %	29	-15 %	26 %
Jordbruk, skogbruk og fiske	129	36 %	-1 %	16	0 %	7 %

KILDE: BISNODE

FORDELING ANTALL BETALINGSANMERKNINGER (2. kv. 2013)

ANDEL AV NORSKE AKSJESELSKAPER – BETALINGSANMERKNING OG KONKURS (2. kv. 2013)

KILDE: BISNODE

BETALINGSMORAL:

STERK MISLIGHOLDSØKNING I 11 AV 19 FYLKER

I 11 av 19 fylker øker antall misligholdende selskap med mer enn 15 prosent. Troms er lyspunktet i nord med den minste økningen. Nabofylkene Nordland og Finnmark har fortsatt høyest andel aksjeselskap som misligholder.

Etter en 11 prosent økning i antall aksjeselskaper med betalingsanmerkning fra samme kvartal i 2012, ble hele 5,3 prosent av selskapene i Nordland anmerket i andre kvartal. I Finnmark er tilsvarende andel på 5,2 prosent, men økningen i antall aksjeselskaper som får ny anmerkning er imidlertid på hele 28 prosent. Økningen i aksjeselskaper som misligholder i Troms er på relativt beskjedne 5 prosent og er dermed minst av alle fylkene. Andelen som får ny betalingsanmerkning i kvartalet i Troms er på 4,9 prosent.

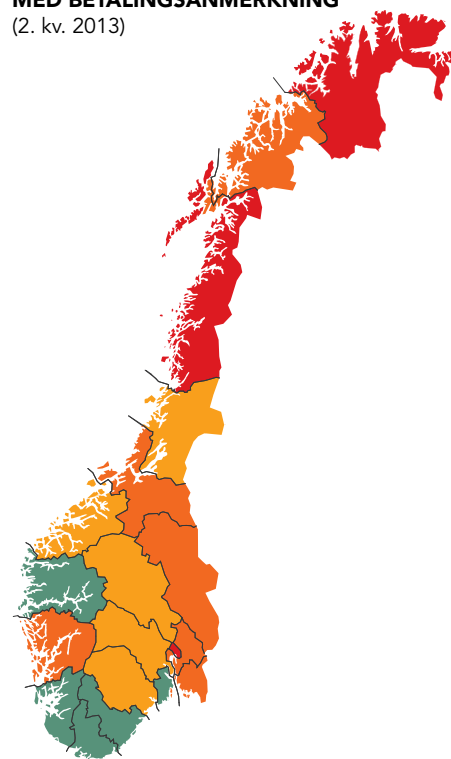
FORTSATT ØKNING PÅ ØSTLANDET

I Buskerud fortsetter økningen i mislighold på årsbasis med 29,7 prosent. I Vest-Ager økte antall aksjeselskap

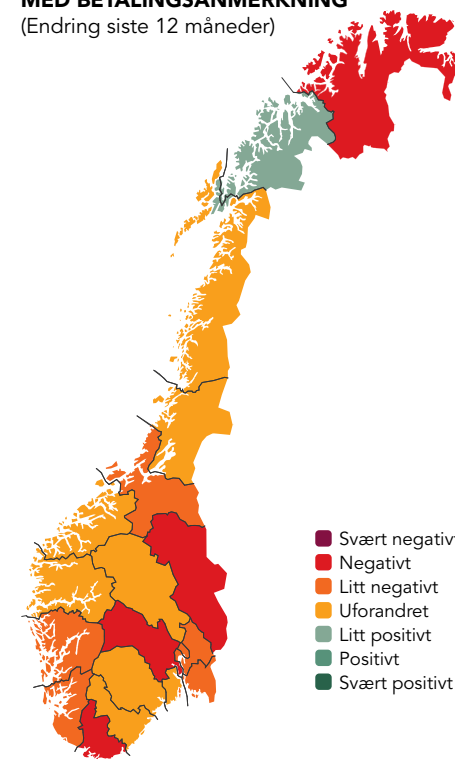
med anmerkning med 27 prosent på årsbasis. Men til gjengjeld fikk kun 3,4 prosent betalingsanmerkning i fylket i andre kvartal. Rogaland følger etter med samme lave anmerkingsandel, men i oljefylket finner vi samtidig en betydelig økning på 22,1 prosent i antall selskap med betalingsanmerkning.

I Oslo økte antallet aksjeselskap med betalingsanmerkning med 18 prosent i andre kvartal sammenlignet med samme kvartal i fjor. I perioden fikk 5,1 prosent av alle selskapene i Oslo betalingsanmerkning. I Østfold er andelen på 4,9 prosent.

**ANDEL AKSJESELSKAPER
MED BETALINGSANMERKNING**
(2. kv. 2013)

**UTVIKLING AKSJESELSKAPER
MED BETALINGSANMERKNING**
(Endring siste 12 måneder)

Norgeskartet viser kredittverdigheten til norske aksjeselskaper og utvikling fordelt på fylke. Kartet til venstre viser en rangering basert på andel aksjeselskaper med betalingsanmerkning per fylke og kartet til høyre viser endring i antall aksjeselskaper med betalingsanmerkning i forhold til samme kvartal i fjor.

KONTAKTINFORMASJON

LINDORFFANALYSEN

Stig Inge Eikemo

Tlf: 24 16 25 10

stig-inge,eikemo@lindorff.com

ANALYSE

Nils Staib

Tlf: 92 82 10 00

nils,staib@lindorff.com

SALG

Christian Aandalen

Tlf: 92 419 329

christian,aandalen@lindorff.com

LÅNEADMINISTRASJON

Berit Løberg Wanvik

Tlf: 73 54 23 24

berit,wanvik@lindorff.com

FAKTURAADMINISTRASJON

Torkel Sør-Reime

Tlf: 31 27 95 20

faktura@lindorff.com

GJELDSFORHANDLINGER

Tlf: 23 21 12 44

utenrettslig@lindorff.com

offentlig,gjeldsordning@lindorff.com

UTREDNING

Einar Tønnesen

Tlf: 99 26 35 43

einar,tonnesen@lindorff.com

INTERNASJONAL INKASSO

Rune Ohlgren

Tlf: 23 21 15 50

international@lindorff.com

AUTO

Terje Bjørlo

Tlf: 900 54 445

terje,bjorlo@lindorff.com

Lindorff er et av de ledende selskapene innen betalingsoppfølging og relaterte tjenester i Europa, Vi tilbyr tjenester innen hele verdikjeden fra kundeutvelgelse, kredittinformasjon, fakturaadministrasjon, inkasso, låneadministrasjon og porteføljeoppkjøp, Lindorff Norge har om lag 750 ansatte, Netto omsetning i 2012 var i overkant av 1 milliard kroner, Lindorff er eid 50 prosent av Altor (Altor 2003 Fund og Altor Fund II) og 50 prosent av Investor AB, Hovedkontoret ligger i Oslo, Norge,

LINDORFF AS

Postboks 283,
0213 Skøyen

BESØKSADRESSE:

Fyrstikkalleen 1,
0661 Oslo

Telefon: 23 21 10 00

Faks: 23 21 11 00

www.lindorff.no